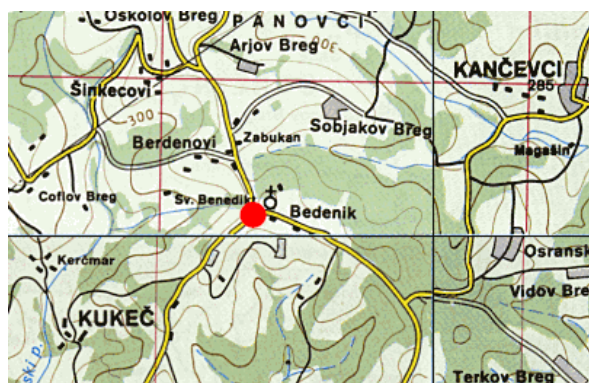

METEOROLOŠKA POSTAJA KANČEVCI/IVANOVCI Meteorological station Kančevci/Ivanovci

Mateja Nadbath

Na vzhodnem delu Goričkega, na stiku vasi Kančevci in Ivanovci, je padavinska postaja. Ime postaje je sestavljeno iz imena vasi Kančevci, kjer so se meritve začele, danes pa je v Ivanovcih, a opazovalni prostor smo preselili le čez cesto k drugemu opazovalcu.

Slika 2. Lokacija meteorološke postaje, slikana proti severovzhodu junija 2006 (arhiv ARSO)
Figure 2. Location of meteorological station, photo was taken to the northeast in June 2006 (archive of ARSO)

Slika 1. Geografska lega meteorološke postaje (vir: Atlas okolja, ARSO; Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision)
Figure 1. Geographical position of meteorological station (from: Atlas okolja, ARSO; Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision)

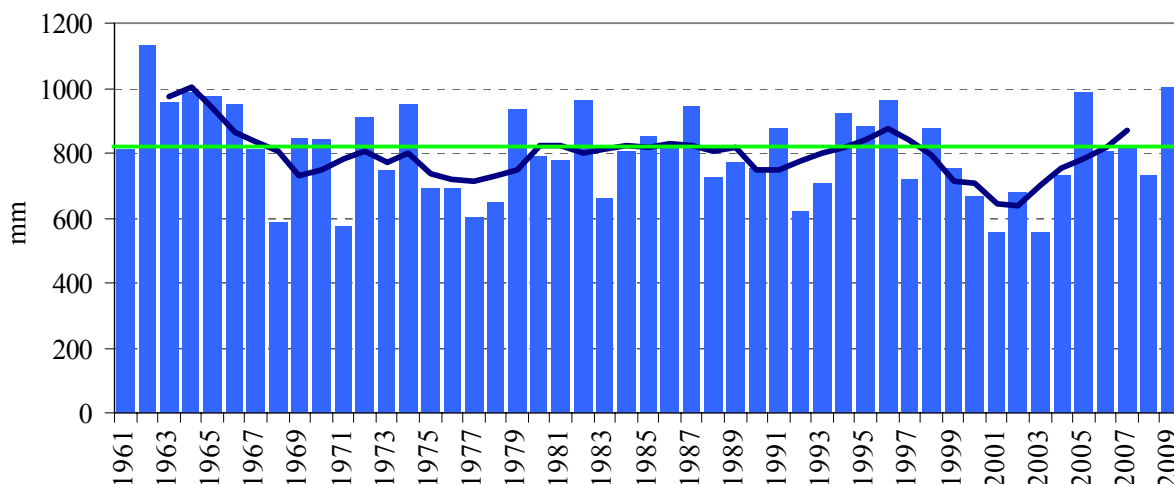
Od julija 1971 je meteorološka postaja pri istem opazovalcu, v Ivanovcih, na nadmorski višini 343 m. Opazovalni prostor je v ograjeni gredi na opazovalčevem vrtu; v okolici je travnik, posamezna sadna drevesa so na jugu ter gospodarsko poslopje je na severovzhodu (slika 2).

Franc Čahuk je prostovoljni meteorološki opazovalec na postaji od julija 1971. Pred njim je delo opazovalca, od septembra 1962 do konca julija 1971, opravljal Jože Pojbič. Franc Horvat je v Kančevcih začel z meteorološkimi opazovanji oktobra 1935 in jih vodil do konca avgusta 1962.

Meteorološka postaja je bila ustanovljena oktobra 1935 kot padavinska, meritve so potekale do marca 1941; od novembra 1946 tečejo brez prekinitev. Dnevno merimo višino padavin in

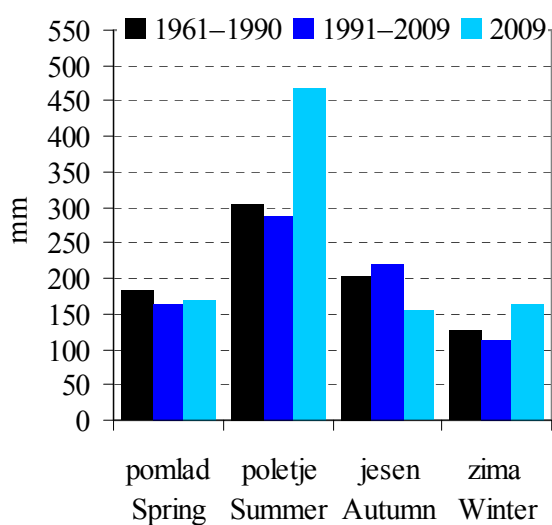
višino snežne odeje ter novozapadlega snega, opazujemo pa pomembnejše atmosferske pojave: meglo, slano, roso, itn. ter čas začetka in konca vseh vrst padavin ter važnejših atmosferskih pojavov.

V digitalnem arhivu meteoroloških podatkov s postaje Kančevci/Ivanovci imamo zaenkrat niz podatkov od leta 1961. V članku so uporabljeni in prikazani izmerjeni meteorološki podatki.

Slika 3. Letna višina padavin (stolpci) in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1961–2009 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta)

Figure 3. Annual precipitation (columns) and five-year moving average (curve) in 1961–2009 and mean reference value (1961–1990, green line)

Slika 4. Povprečna višina padavin po letnih časih¹ po obdobjih ter leta 2009 (zima 2009/10)

Figure 4. Mean seasonal¹ precipitation per periods and in 2009 (Winter 2009/10)

Na meteorološki postaji in bližnji okolici je letno povprečje padavin v referenčnem obdobju 1961–1990 814 mm, v obdobju 1971–2000, 787 mm, v zadnjih 19 letih (1991–2009) pa 782 mm. Leta 2009 je padlo 1001 mm padavin, kar je drugo najbolj namočeno leto v obdobju 1961–2009. V omenjenem obdobju je bila najvišja letna višina padavin izmerjena leta 1962, 1129 mm; najnižja pa leta 2003, 556 mm (slika 3).

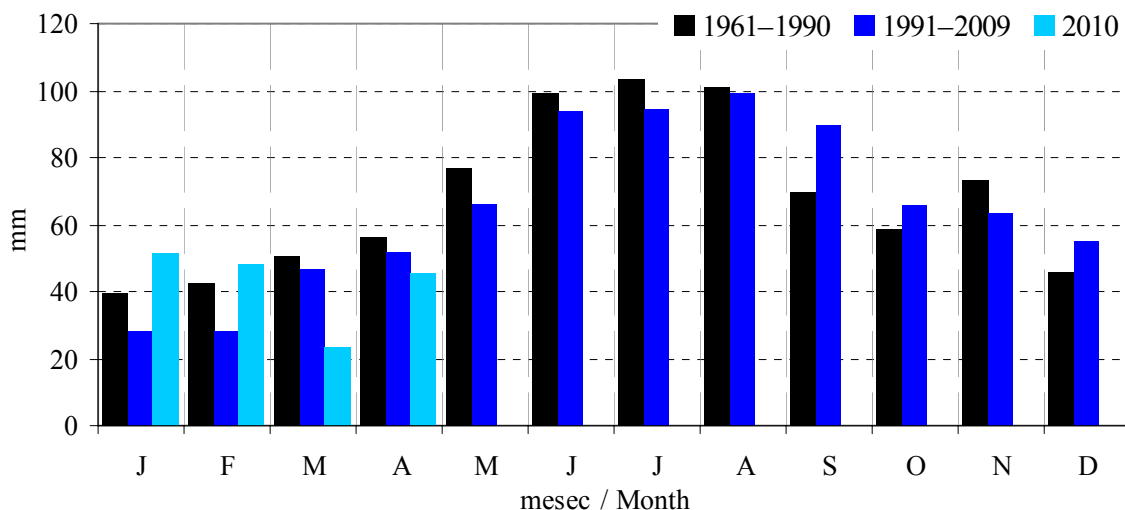
Poletje je v povprečju referenčnega obdobja najbolj namočen letni čas, s povprečjem 304 mm (slika 4, črni stolpci); zima pa prejme najmanj padavin, z referenčnim povprečjem 127 mm. V obdobju 1991–2009 je poletje še vedno letni čas z največ padavinami, vendar je opaziti njihovo zmanjšanje v primerjavi z referenčnim obdobjem; podobno zmanjšanje opazimo tudi pri pomladni in zimski višini padavin. Izjema je jesen, kjer opazimo v povprečju zadnjih 19 let porast padavin (slika 4, temno modri stolpci).

Poletje 2009 je bilo v obdobju 1961–2009 drugo najbolj namočeno, padlo je 467 mm, kar je 154 % padavin referenčnega povprečja; največ padavin v omenjenem obdobju, 493 mm, je padlo poleti 2005. Pozimi 2009/2010 je padlo 164 mm padavin, kar je 129 % referenčnega povprečja, pozimi 2009/2010 je padlo več padavin kot jeseni in skoraj toliko kot spomladi (slika 4).

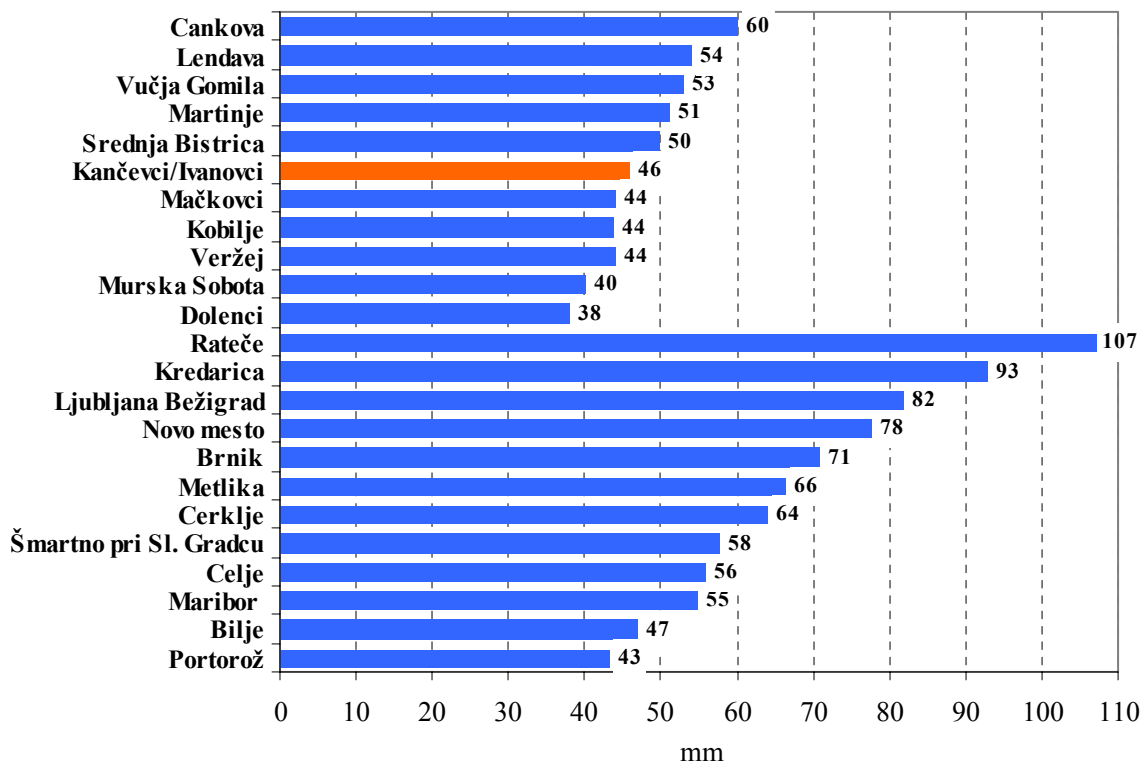
¹ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

Julij (103 mm), avgust (101 mm) in junij (99 mm) so v povprečju najbolj namočeni meseci referenčnega obdobja (1961–1990); januarja pa pade v povprečju najmanj padavin – 39 mm (slika 5, črni stolpci). V zadnjih 19-ih letih prejmejo v povprečju največ padavin avgust (99 mm), julij in junij (94 mm; slika 5, temno modri stolpci); januar in februar (28 mm) pa sta najbolj sušna. Septembra, oktobra in decembra je povprečna mesečna višina padavin obdobja 1991–2009 višja od referenčnega povprečja, v vseh ostalih mesecih je v zadnjih 19 letih opaziti upad padavin.

Slika 5. Referenčno (1961–1990), obdobjno (1991–2009) mesečno povprečje padavin ter višina padavin leta 2010
 Figure 5. Mean reference (1961–1990) and long-term (1991–2009) monthly precipitation and precipitation in months from January to April 2010

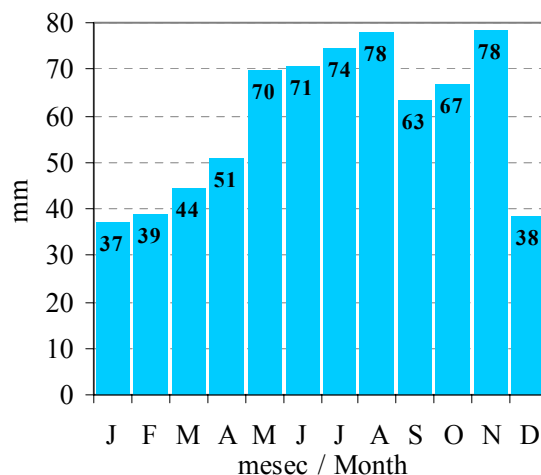
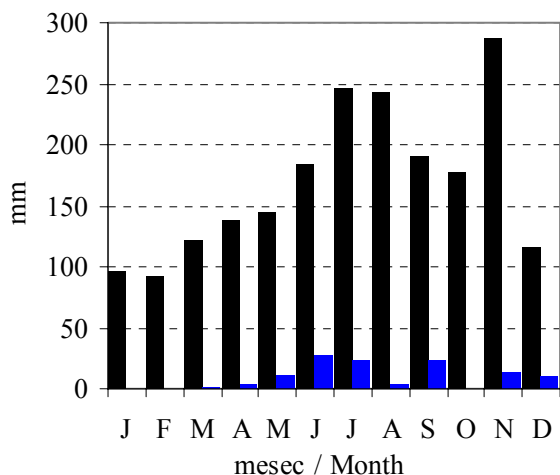
Slika 6. Višina padavin na izbranih meteoroloških postajah aprila 2010
 Figure 6. Precipitation in April 2010 on some meteorological stations

Aprila 2010 je padlo 46 mm padavin, kar je 81 % referenčnega povprečja (slika 5, svetlo modri sto-

lpci). V obdobju 1961–2009 je bila najnižja aprilaska višina padavin leta 2007, le 3 mm, najvišja pa je bila izmerjena aprila 1965, 138 mm (slika 7).

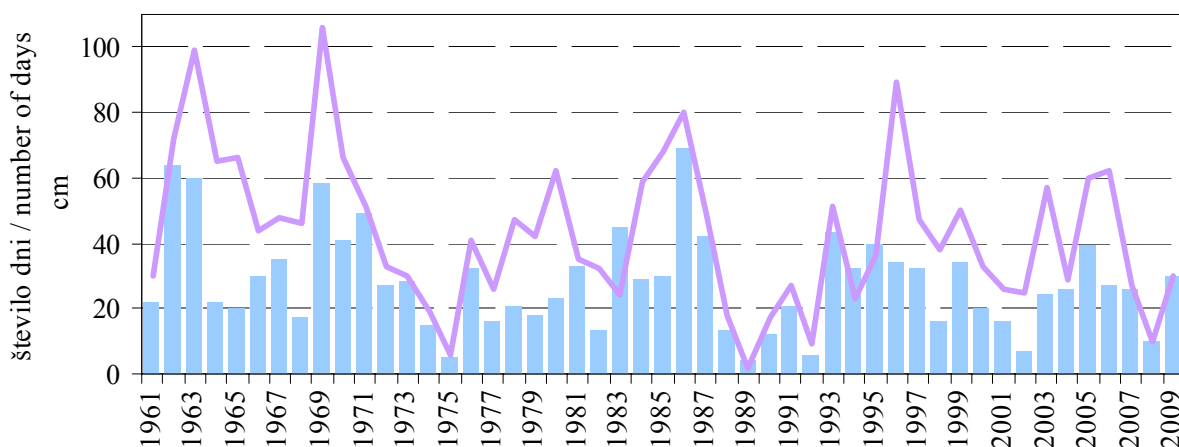
V Sloveniji je aprila 2010 najmanj padavin padlo na severovzhodnem in jugozahodnem delu. Od meteoroloških postaj v Prekmurju smo najmanj padavin izmerili v Dolencih (38 mm), največ pa na Cankovi (60 mm; slika 6).

78 mm je najvišja dnevna višina padavin izmerjena na postaji Kančevci/Ivanovci v obdobju 1961–2009, izmerili smo jo 5. novembra 1998 in 5. avgusta 1987 (slika 8). Več kot 50 mm padavin v enem dnevu je padlo v omenjenem obdobju še 27 krat.

Slika 7. Najvišja (črni stolpci) in najnižja mesečna višina padavin v obdobju 1961–2009
Figure 7. Maximum (black columns) and minimum monthly precipitation in 1961–2009

Slika 8. Najvišja dnevna² višina padavin po mesecih v obdobju 1961–2009
Figure 8. Maximum daily² precipitation in 1961–2009

Slika 9. Letno število dni s snežno odejo³ (krivulja) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1961–2009
Figure 9. Annual snow cover duration³ (curve) and maximum snow cover depth (columns) in 1961–2009

² Dnevna višina padavin je merjena ob 7. uri zjutraj in je 24-urna vsota padavin; pripišemo jo dnevni meritvi. Daily precipitation is measured at 7 o'clock AM and it is 24 hour sum of precipitation. It is assigned to the day of measurement.

³ dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow

V Kančevcih z okolico je v povprečju referenčnega obdobja (1961–1990) letno 46 dni s snežno odejo, 38 takšnih dni je letno povprečje za obdobji 1971–2000 in 1991–2009. Leta 2009 je bilo 30 dni s snežno odejo. Najdlje je snežna odeja ležala leta 1969, 106 dni, najmanj pa leta 1989, le 2 dneva (slika 9).

Najpogosteje zapade prva snežna odeja novembra, v obdobju 1961–2009 je bila dvakrat že oktobra. Zadnji mesec s snežno odejo je običajno marec; do sedaj so imeli snežno odejo 11-krat še aprila. Najvišja snežna odeja v obdobju 1961–2009, je bila izmerjena 11. februarja 1986, 69 cm.

April 2010 je minil brez snežne odeje. Nazadnje je bila aprila snežna odeja zabeležena leta 1997. Najdebelejšo aprilsko snežno odejo smo izmerili 3. aprila 1970, 14 cm, snežna odeja je tedaj obležala 4 dni.

Slana je bila aprila 2010 zabeležena le 4. v mesecu. V obdobju 1961–2010 je bilo aprila največ dni s slano leta 1980, 8; v tem istem obdobju je bilo 15 aprilov povsem brez slane. Sicer pa so slano 9-krat imeli še maja, nazadnje je bila zabeležena majska slana 4. maja 1995; tega leta so imeli slano spet zadnji dan septembra. Septembra smo slano zabeležili še v letih 1971, 1972 in 1977.

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških parametrov v obdobju 1961–2009

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in 1961–2009

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj minimum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1129	1962	556	2003
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	286	november 1962	0	feb. 1998 in 2001, okt. 1965
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	78	5. avg. 1987 5. nov. 1998	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	69	11. feb. 1986	4	23. november 1989
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	43	23. nov. 1971	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	106	1969	2	1989
letno število dni s točo annual number of days with hail	6	1970	0	1962, 1965, 1967, 1971, 1975, 1976, 1983

SUMMARY

Meteorological station Kančevci/Ivanovci is located at elevation of 343 m, on the northeastern part of Slovenia. It has been established in October 1935. Precipitation, snow cover and fresh snow are measured and meteorological phenomena are observed. Franc Čahuk has been meteorological observer on station from July 1971.